Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка

І. А. Турчанка, А. В. Кахноўская

МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ І ЛІТАРАТУРНАГА ЧЫТАННЯ

РАБОЧЫ СШЫТАК

Слухач

ПРАДМОВА

Рабочы сшытак па дысцыпліне «Методыка выкладання беларускай мовы і літаратурнага чытання» складзены ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай па спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Пачатковая адукацыя». Асноўная мэта вывучэння дысцыпліны – фарміраванне ў слухачоў прафесіянальнай кампетэнцыі ў галіне тэорыі і практыкі навучання школьнікаў мове, умення правільна арганізоўваць адукацыйны працэс і кіраваць пазнавальнай дзейнасцю вучняў.

Рабочы сшытак дапаможа слухачам засвоіць тэарэтычны курс. Выкананне заданняў, рашэнне практыка-арыентаваных задач прадугледжвае зварот да дадатковай дапаможнай літаратуры, вучэбна-метадычных комплексаў па вучэбным прадмеце. Рабочы сшытак можа быць выкарыстаны ў якасці кароткага канспекта лекцыйнага матэрыялу, арганізацыі работы слухачоў на практычных і семінарскіх занятках, а таксама для самастойнай работы ў між-этапны перыяд.

Рабочы сшытак уключае 14 асноўных тэм вучэбнай праграмы. Кожная тэма змяшчае:

– рознаўзроўневыя заданні (запаўненне табліц, складанне схем і інтэлект-карт, падбор практычных матэрыялаў, стварэнне прэзентацыі і г. д.);
– спіс літаратуры ў канцы тэмы;
– месца для індывідуальных запісаў па тэме.

Акрамя таго ў сшытку змешчаны спасылкі (QR-код) на матэрыялы, якія неабходны для выканання заданняў. Шэраг заданняў, прадстаўленых у сшытку, маюць калектыўны характар і вынікам іх выканання з'яўляецца інтэрактыўны прадукт, які змяшчае практычныя матэрыялы да ўрокаў, распрацаваныя слухачамі. У дадатку змешчаны спасылкі на вучэбныя праграмы і падручнікі, што дазволіць арганізаваць працу ўсіх слухачоў адначасова.

У рабочым сшытку выкарыстоўваюцца наступныя ўмоўныя абазначэнні:

– выкананне задання патрабуе звароту да дадатковай літаратуры;

– скласці схему, запоўніць табліцу;

– работа ў групах;

– матэрыялы для работы змешчаны па спасылцы ў дадатку;

– месца для запісаў;

– дапаможная літаратура.

УДК 37.016(075.8)
ББК 74.02я73
Т86

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй педагагічных навук
(пратакол № 6 от 01.02.2023 г.)

Рэцэнзенты:
Каско В. Б., выконваючы абавязкі загадчыка кафедры педагогікі і псіхалогіі дзяцінства дзяржаўнай установы адукацыі «Мінскі абласны інстытут развіцця адукацыі»
Рабава А. В., дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі «Сярэдняя школа № 170 г. Мінска», кандыдат педагагічных навук

Турчанка, І. А.
Т86 Методыка выкладання беларускай мовы і літаратурнага чытання : рабочы сшытак для слухачоў спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Пачатковая адукацыя» / І. А. Турчанка, А. В. Кахноўская. – Мінск : БДПУ, 2023. – 72 с.

ISBN 978-985-29-0341-7.

Рабочы сшытак адрасаваны слухачам спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Пачатковая адукацыя». Дапаможнік можа быць выкарыстаны ў якасці кароткага канспекту на лекцыйных занятках, для арганізацыі работы слухачоў на практычных занятках і ў міжэтапны перыяд.

УДК 37.016(075.8)
ББК 74.02я73

ISBN 978-985-29-0341-7

© Турчанка І. А., Кахноўская А. В., 2023
© Афармленне. Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка, 2023

ЗМЕСТ

ПРАДМОВА 3
МЕТОДЫКА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ЯК НАВУКА, ЯЕ ПРАДМЕТ, ЗМЕСТ, ЗАДАЧЫ, ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЯ ПАНЯЦЦІ І КАТЭГОРЫІ 4
ТЭМА 1. БЕЛАРУСКАЯ МОВА ЯК ВУЧЭБНЫ ПРАДМЕТ У ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАХ 7
ТЭМА 2. НАВУКОВЫЯ АСНОВЫ МЕТОДЫКІ НАВУЧАННЯ ГРАМАЦЕ 11
ТЭМА 3. СІСТЭМА КЛАСНАГА ЧЫТАННЯ Ў ПАЧАТКОВАЙ ШКОЛЕ 19
ТЭМА 4. ЯКАСЦІ ПАЎНАЦЭННАГА НАВЫКУ ЧЫТАННЯ І ШЛЯХІ ЯГО ВЫПРАЦОЎКІ 21
ТЭМА 5. ЭТАПЫ ПРАЦЫ З МАСТАЦКІМ ТВОРАМ 25
ТЭМА 6. АСАБЛІВАСЦІ ЧЫТАННЯ І АНАЛІЗУ ТВОРАЎ РОЗНЫХ ЖАНРАЎ 28
ТЭМА 7. АРГАНІЗАЦЫЯ ПАЗАКЛАСНАГА ЧЫТАННЯ Ў ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАХ 34
ТЭМА 8. ЛІНГВІСТЫЧНЫЯ І ПСІХОЛАГА-ПЕДАГАГІЧНЫЯ АСНОВЫ НАВУЧАННЯ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ 37
ТЭМА 9. МЕТОДЫКА ВЫВУЧЭННЯ АСНОЎ ФАНЕТЫКІ І ГРАФІКІ. ФАРМІРАВАННЕ АФАГРАФІЧНАГА НАВЫКУ ПРЫ ВЫВУЧЭННІ ФАНЕТЫКІ 41
ТЭМА 10. ВЫВУЧЭННЕ МАРФЕМНАГА СКЛАДУ СЛОВА. ФАРМІРАВАННЕ АРФАГРАФІЧНАГА НАВЫКУ ПРЫ ВЫВУЧЭННІ МАРФЕМНАГА СКЛАДУ СЛОВА 45
ТЭМА 11. МЕТОДЫКА ВЫВУЧЭННЯ ЭЛЕМЕНТАЎ МАРФАЛОГІІ Ў ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАХ. ФАРМІРАВАННЕ АРФАГРАФІЧНАГА НАВЫКУ ПРЫ ВЫВУЧЭННІ ЭЛЕМЕНТАЎ МАРФАЛОГІІ 48
ТЭМА 12. ВЫВУЧЭННЕ ЭЛЕМЕНТАЎ СІНТАКСІСУ І ПУНКТУАЦЫІ Ў ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАХ 51
ТЭМА 13. ВЫПРАЦОЎКА АРФАГРАФІЧНЫХ УМЕННЯЎ І НАВЫКАЎ 55
ТЭМА 14. НАПРАМКІ РАЗВІЦЦЯ МАЎЛЕННЯ ВУЧНЯЎ ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАЎ 62
ДАДАТАК 70

Вучэбнае выданне

ТУРЧАНКА Ірына Аляксееўна,
КАХНОЎСКАЯ Алена Вячаславаўна

МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ І ЛІТАРАТУРНАГА ЧЫТАННЯ

Рабочы сшытак для слухачоў спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Пачатковая адукацыя»

Рэдактар *В. П. Андрыевіч*
Тэхнічнае рэдагаванне і камп'ютарная верстка *Д. Д. Уласенка*
Дызайн вокладкі *Д. С. Абашынай*

Падпісана ў друк 17.08.2023. Фармат 60×84 $^1/_8$. Папера афсетная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 8,37. Ул.-выд. арк. 1,26. Тыраж 150. Заказ 416.

Выдавец і паліграфічнае выкананне: установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/236 от 24.03.14. Вул. Савецкая, 18, 220030, Мінск